

NOTAT

Oppdrag	Hjortevegen, detaljregulering	Dokumentkode	10201331-01-RIØko-NOT-001
Emne	Vurdering av tiltak iht. Naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12	Tilgjengelighet	Åpen
Oppdragsgiver	Webu AS	Oppdragsleder	Linnea Kvinge Karlsen
Kontaktperson	Erlend Innset	Utarbeidet av	Katinka Svatun Eines
Kopi		Ansvarlig enhet	10233012 Seksjon Miljørådgivning Vest

SAMMENDRAG

Notatet gir en vurdering av tiltak iht. naturmangfoldloven §§ 8-12. Det er oppdatert iht. gjeldende rødliste for arter og fremmedartsliste.

Det er ikke registrert rødlistede arter innenfor planområdet, men det er en del fremmede arter.

1 Innledning

I forbindelse med utarbeidelse av ny detaljreguleringsplan for Hjortevegen i Bergen kommune utarbeidet Multiconsult et naturmangfold notat datert 4. juni 2018. I tilbakemelding fra Bergen kommune er det satt krav til at artsfunn i notatet skal oppdateres iht. gjeldende rødliste for arter og ny fremmedartsliste. Foreliggende versjon av notatet er kun oppdatert etter de nevnte kravene.

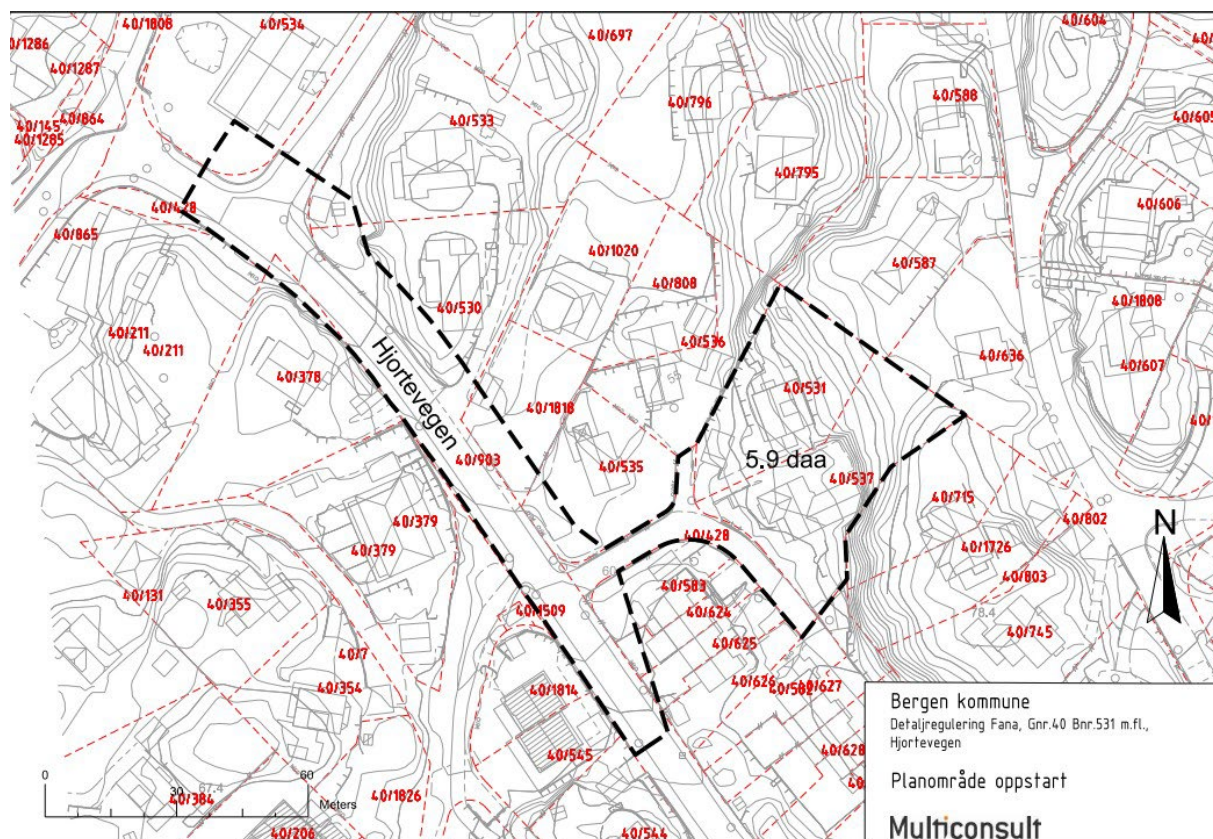
2 Vurdering av tiltak iht. naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12

Fana, Gnr. 40 Bnr. 531 m.fl. Hjortevegen 12 og 14, Bergen kommune

I alle saker som berører naturmangfold, krever Naturmangfoldloven (nml) § 7 at vurderingene og vektleggingene med hensyn til naturmangfold (§§ 8-12) fremgår av vedtaket.

Planområdet ved Hjortevegen ligger i Fana bydel i Bergen kommune og utgjør ca. 5,9 daa, se figur 1. Planområdet er avsatt til Sone 2 byfortettingssone i kommuneplanens arealdel (KPA 2018).

01	04.12.2023	Oppdatert etter kommentarer fra Bergen kommune	K. Eines	A. Wyspianska	L. K. Karlsen
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Figur 1: Planområdet Hjortevegen 12 og 14

Nøkkeldata:

Rødlistearter: Ingen

Fremmede arter: Bulkemispel (SE), sprikemispel (SE), europalerk (NR), parkslirekne (SE), syrin (SE) og platanlønn (SE)

Andre arter av nasjonal forvaltningsinteresse: Ingen

Utvalgte naturtyper (jf. forskrift av 13. mai 2011): Ingen

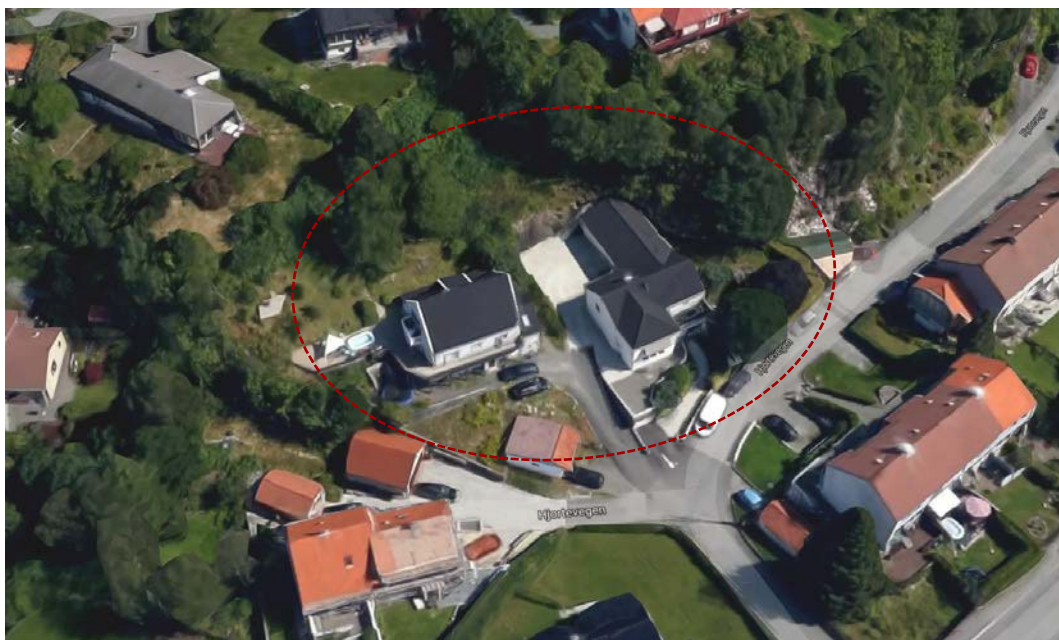
Verneområder: Ingen

Verneplan for vassdrag/prioriterte vassdrag: Ikke aktuelt

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)

Kunnskapsgrunnlaget i en sak skal ifølge Naturmangfoldloven stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget bygger i dette tilfellet på eksisterende registreringer i området, feltarbeid utført 24. mai 2018, samt billedokumentasjon tatt av geologer i forbindelse med planarbeidet. I forbindelse med oppdatering av Norsk Rødliste for arter¹ og Fremmedartslista² er grunnlaget gått gjennom på nytt i 2023 og status på registrerte arter oppdatert i henhold til nevnte lister. De nasjonale miljødatabasene Naturbase³, Artskart⁴ og Kilden⁵ er benyttet. Andre kilder refereres fortløpende. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert til å være tilstrekkelig i forhold til sakens omfang.

Planområdet består i dag av eksisterende boligområde nær Skjold bybanestopp. To eneboliger med garasje, parkeringsareal og opparbeidet uteoppholdsareal dekker størsteparten av planområdet. Lengst nordøst i planområdet er det et mindre område som består av mer eller mindre av urørt vegetasjon. Det er en høy skjæring rundt eneboligen lengst øst. Eneboligene ble trolig bygget en gang på 70-tallet⁶, og før dette var eiendommene en del av et større beiteområde på Skjold. Se skråfoto i figur 2.

Figur 2: Skråfoto. Kilde: Google Maps.

Berggrunnen består ifølge NGU sitt berggrunnskart av anortositt, granitisk gneis med stedvis basiske bånd. Geologirapporten som er utarbeidet i forbindelse med planarbeidet for Hjortevegen viser at området består av glimmerskifer. Sistnevnte bergart har forholdsvis lett forvitring. Glimmerskifer kan derfor gi opphav til forholdsvis rik flora. Planområdet tilhører boreonemoral vegetasjonssone. Området ligger i sterkt oseanisk vegetasjons-seksjon, humid underseksjon (O3h), som er karakterisert av vestlige vegetasjonstyper og arter som er avhengige av høy luftfuktighet.

¹ Artsdatabanken, 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <http://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>

² Artsdatabanken, 2023. Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023.

³ Miljødirektoratet, Naturbase: <http://kart.naturbase.no/> (besøkt 13.11.23)

⁴ Artsdatabanken, Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/> (besøkt 13.11.23)

⁵ NIBIO, Kilden skog og landskap: <https://kilden.nibio.no/> (besøkt 13.11.23)

⁶ Bergenskart, flyfoto 1970: bergenskart.no

Av Naturbase framgår at det ikke finnes verneområder etter naturmangfoldloven innenfor eller nær planområdet. Det er heller ikke registrert naturtyper i henhold til DN-hånd-bok 13⁷ eller Miljødirektoratets kartleggingsinstruks⁸. Av arter av nasjonal forvaltningsinteresse er det like utenfor planområdet (i tilknytning til Hjortevegen 4, 6 og 12A) registrert piggsvin, som er nær truet (NT) og båndkorsnebb, som er sårbar (VU) ifølge Norsk Rødliste for arter⁹. I tillegg er det her registreringer av de rødlistede fuglene fiskemåke (VU), grønnefink (VU), granmeis (VU), gulspurv (VU), tyrkerdue (NT), stær (NT), tårnseiler (NT) og gråspurv (NT). Det er også registrert flere fuglearter i samme hageområde i vest. Blant annet gråsisik, bjørkefink, gråtrost i 2014 og 2015. Artene er ifølge miljødirektoratet ansvarstypen for Norge. En ansvarstypen er arter der 25 % eller mer av den europeiske bestand finnes i Norge. Alle disse tre artene er livskraftige i Norsk rødliste for arter.

I bakkant av bebyggelsen består det tette tresjiktet hovedsakelig av selje, bjørk, rogn, selje, kristtorn og hassel. Nord for huset i Hjortevegen 12 er det et par stammer etter felte eiketrær, og oppslag av eik vokser rundt disse. I tillegg ble det observert en europalerk (NR) og et belte med parkslirekne (SE)¹⁰. Parkslirekne vokste i et 1-2 meters bredt belte langs muren ved inngangspartiet og for øvrig flere steder i hagen. I bed og øvrig feltsjikt ble det også observert sprikemispel (SE).

Se bilder i figur 3.

Figur 3: Til venstre, et belte med tett parkslirekne. Europalerk til høyre.

⁷ Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN- håndbok 13, 2. utg. 2006, rev. 2007. www.miljodirektoratet.no

⁸ Miljødirektoratet, 2023. Kartleggingsinstruks 2023: Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209. Versjon 18.01.2023

⁹ Artsdatabanken, 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <http://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>

¹⁰ Artsdatabanken, 2023. Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Buskvegetasjonen for øvrig preges av einer og oppslag av bulkemispel som er i kategorien *svært høy risiko* (SE). Ved Hjortevegen 13 er det mer opparbeidet hage enn ved nr. 12. I hagen vokser en svartor like ved bøkehekken (trolig agnbøk) langs veien. Det er også flere syriner (SE), unge platanlønn (SE) og blodbøk i hagen. Det er flere oppslag av sprikemispel (SE) ved garasjen. Vegetasjonen bak Hjortevegen 14 er en del av grøntbeltet som trekker seg videre omtrent 100 meter lenger sør og består av en bratt bergvegg. Her vokser det blant annet rogn, bulkemispel (SE), einer, bjørk. Vegetasjonen i kantsonen mellom kratt og hage er preget av flere kultiverte arter fra hage. Det er også innslag av markjordbær og blåbærlyng.

Planområdets vegetasjon utgjør ikke noen viktige naturtyper som beskrevet i DN-13 (2007). Planområdet er dominert av opparbeidet hage og flere fremmede arter vokser innenfor tomtene.

Planområdet vurderes å ha potensiale for et middels rikt fugleliv. Annet småvilt som ekorn og ulike arter av smågnagere benytter trolig også området.

Figur 4: Vegetasjon i den bratte bergveggen bak nr. 14, der det vokser blant annet mye rogn, einer, bulkemispel (SE) og sprikemispel (SE).

Føre-var-prinsippet (§ 9)

Ifølge nml § 9 skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse når man ikke har tilstrekkelig med kunnskap til å vite hvilke virkninger beslutningen vil ha for naturmangfoldet.

Planområdet ligger lett tilgjengelig. Feltundersøkelsene som ble utført mai 2018, har sammen med naturbase gitt tilfredsstillende kunnskap om naturverdiene i planområdet. Med dette som utgangspunkt vil føre-var-prinsippet tillegges lite vekt.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)

Jf. § 10 i naturmangfoldloven skal den samlede belastningen på et økosystem vurderes. For å vurdere tiltakets konsekvens på naturmiljøet, skal samvirke mellom ulike påvirkninger og tiltakets kumulative karakter i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak vurderes.

Planområdet er i dag bebygget og har tilhørende opparbeidet uteareal/hage. I bakkant av nr. 12 er det et forholdsvis tett tresjikt med blant annet hassel som vanlig art. Dette grønne området er en del av et sammenhengende grøntbelte som går omtrent 150 m videre sørøstover langs en bergvegg. Dette grønne beltet utgjør et funksjonsområde for flere fuglearter, og vil bli redusert som følge av tiltaket. Det er imidlertid ikke igangsatt planarbeid for det øvrige uberørte bratte grøntområdet lengst sørøst. Samlet sett vurderes tiltaket til å medføre en reduksjon av urørt grøntareal, men livsmiljøforringelsen for fugl og annen vilt vurderes til å være liten.

Det er imidlertid ikke registrert spesielt verdifulle biologiske forekomster i området. Det er påvist mange fremmede arter. Det grønne beltet i nord vil bli noe redusert, men ved å fjerne høyrisikoarter som har en stor spredningsevne vil tiltaket også redusere de negative virkningene som er der i dag.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)

Tiltakshaver er klar over, ifølge nml § 11, at kostnader ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, skal dekkes av tiltakshaver. Kostnader ved å hindre eller begrense skade innebærer alle kostnader ved forebyggende eller gjenopprettende tiltak. I dette kan det også ligge kostnader med å fremskaffe kunnskap.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

For å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet, skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt lokalisering av tiltak, vurderes.

På generelt grunnlag bør tiltak utføres på en mest mulig skånsom måte for miljøet, og ulike løsninger vurderes med hensyn på blant annet naturmangfold. Det kan være særlig aktuelt å ta hensyn til hekkende fugl i planområdet, ved at enkelte typer anleggsarbeid opphører i yngleperioden for fugler og pattedyr, noe som også er nedfelt i nml § 15.

For å redusere de negative virkningene av tiltaket er det viktig at masser fra området håndteres på riktig måte med hensyn på fremmede arter. SWECO har på bestilling av Miljødirektoratet laget en veileder for håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter¹¹. I denne veilederen er de ulike

¹¹ SWECO (2018), Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter.

risikoartene kategorisert etter spredningsevne og kost/nytte ved tiltak for massehåndtering. Av de observerte plantene i planområdet er det parkslirekne som står oppført på plantelisten der det alltid må gjennomføres tiltak for massehåndteringen. Syrin er på listen der tiltak for massehåndtering må vurderes. Europalerk, mispelartene og platanlønn er på listen der det er lavere risiko ved massehåndtering og tiltak anses som lite hensiktsmessig.

Artene bør så langt det er mulig fjernes og håndteres lokalt innenfor planområdet. NINA har utarbeidet en rapport for bekjempelsesstrategier for ulike arter¹² og det anbefales at denne følges. Før igangsettingstillatelse må det lages en tiltaksplan for fjerning av fremmede arter. Dette gjelder både for arter som kan håndteres lokalt i planområdet, og for artene som krever tiltak ved massehåndtering. Gjennomføringstidspunkt bør knyttes til en rekkefølgebestemmelse. Det bør gjennomføres en supplerende kartlegging av fremmede arter siste vekstsesong før anleggsarbeid starter opp.

¹² Blaalid m. fl. 2017, Bekjempelsesmetodikk og spredningshindrende tiltak